

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialnämnden

Olovlig fotografering

Svar på remiss av departementspromemorian Ds
2011:1

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Leif Fransson
Avdelningschef

Sammanfattning

I promemorian föreslås att ett nytt brott införs i brottsbalken benämnt *olovlig fotografering*. Brottet tar sikte på sådan fotografering som innebär ett intrång i den fredade sfär som enskilda bör vara tillförsäkrade mot andra enskilda. Förvaltningen tillstyrker förslaget. Olovlig fotografering är särskilt allvarligt och kränkande när det gäller fotografering eller annan bildupptagning av t.ex. våldtäkter, miss-handel, mobbning samt situationer med pornografiskt innehåll där barn och ungdomar förekommer.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden för yttrande överlämnat departementspromemorian Olovlig fotografering (Ds 2011:1). Remisstiden går ut 2 mars 2011 men har förlängts till och med 24 mars 2011.

Ärendet har även remitterats till utbildningsnämnden och stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom administrativa avdelningen i samråd med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Ärendet

I promemorian föreslås att ett nytt brott införs i brottsbalken benämnt *olovlig fotografering*. Brottet tar sikte på sådan fotografering som innebär ett intrång i den fredade sfär som enskilda bör vara tillförsäkrade mot andra enskilda. Lagändringarna föreslås träda i kraft 1 juli 2012.

Straffbestämmelsen föreslås omfatta den som, på ett sätt som är ägnat att kränka den enskildes personliga integritet, olovligen fotograferar eller annars med tekniskt hjälpmedel tar upp bild av någon som befinner sig inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller liknande utrymme. Bestämmelsen föreslås vidare omfatta olovlig fotografering eller bildupptagning som oavsett plats, sker på ett sätt som är påträngande, närgånget eller dolt och ägnat att allvarligt kränka den enskildes personliga integritet som privatperson. Straffet föreslås vara böter eller fängelse i högst ett år.

Vidare föreslås att det inte ska dömas till ansvar om gärningen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter är försvarlig. Dessutom föreslås att straffbestämmelsen inte ska gälla fotografering eller annan bildupptagning som utgör ett led i en myndighets verksamhet. Allmänt åtal föreslås få väckas om målsäganden anger brottet till åtal eller om åtal är motiverat från allmän synpunkt. Därutöver föreslås att den i propositionen Förbättrat skydd mot stalkning (prop. 2010/11:45) föreslagna straffbestämmelsen olaga förföljelse ska omfatta olovlig fotografering.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget om att ett nytt brott – olovlig fotografering - införs i brottsbalken. Förvaltningen anser att detta är särskilt allvarligt och kränkande när det gäller fotografering eller annan bildupptagning av t.ex. våldtäkter, misshandel, mobbning samt situationer med pornografiskt innehåll där barn och ungdomar förekommer.

Dagens teknik gör det möjligt att enkelt fotografera och även sprida bilder som är mycket integritetskänsliga och kan innebära allvarliga kränkningar. I departementspromemorian föreslås emellertid ingen bestämmelse om kriminalisering av spridning av bilder som tagits i strid med fotograferingsförbudet fastän man konstaterar att det är ett växande problem.

Man menar att spridningen av bilder kommer att minska när det blir förbjudet att ta integritetskränkande bilder. Det kommer helt enkelt att finnas färre sådana bilder. I de fall där sådana bilder ändå tas kommer fotografen att kunna ställas till ansvar för fotograferingen om det är denne som även sprider bilderna. Det finns också möjlighet att ställa den som sprider bilder till ansvar genom bestämmelsen om förtal. Spridning av bilder kan också vara straffbar enligt personuppgiftslagen, PUL. I promemorian hänvisar man också till att Yttrandefrihetskommittén har i uppdrag att överväga om det generella skyddet för enskildas integritet och privatliv i tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) bör stärkas och vilka effekter detta i så fall skulle få för tryck- och yttrandefriheten. Uppdraget ska redovisas senast 20 december 2011.

I promemorian belyses att kriminalisering av integritetskränkande fotografering kan förenas med yttrande- och informationsfriheten och utformas så att den är förenlig med den straffrättsliga lagstiftningen. Däremot tar man inte upp svårigheterna att övervaka att olovlig fotografering inte sker eller hur man ska hitta gärningsmannen om bilder tagits i smyg. Även om polisanmälan görs finns stor risk att gärningsmannen ändå går fri.

Förvaltningen anser att det är angeläget att följa utvecklingen inom detta område utifrån att publicering och spridning av bilder på internet har blivit ett problem som återkommande uppmärksammas och ofta handlar om kränkningar och mobbning av barn och ungdomar. Om man inte kommer tillrätta med spridningen av integritetskränkande bilder utifrån de tankegångar som redovisas i promemorian är det av stor vikt att frågan aktualiseras på nytt.

Bilaga

Departementspromemorian Olovlig fotografering (Ds 2011:1)